

Örökségünk védelme és jövője 8.

Az egri vár régészeti feltárásának 100 éve – 1925–2025

tudományos konferencia

Dobó István Vármúzeum

2026. február 25–26.

GIBER MIHÁLY

1979-ben született Vácon. Felsőfokú tanulmányait a szombathelyi tanárképző főiskola (Berzsenyi Dániel Főiskola) történelem tanári szakán, illetve a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar régészet szakán (középkori szakirány és kora újkori régészeti program) végezte el. 2007–2010 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Történelemtudományi Doktori Iskolájának (Régészet Program) hallgatója volt, de a doktori fokozat megszerzése nem történt meg (a doktori tanulmányokat abszolutóriummal zárta, azonban a disszertáció nem készült el).

A doktori iskola befejezése után két évig a Budapesti Történeti Múzeum Régészeti Adattárának munkatársa volt. Az ezt követő években önálló kutatói tevékenység keretében dolgozott, majd 2015 decembere és 2018 januárja között egy régészeti magáncég (Mecenatura Bt., Debrecen) alkalmazottja volt. 2018 februárja és 2022 nyara között ismét önálló kutatói tevékenységet folytatott. 2022. július 1. óta a tatai Kuny Domokos Múzeum régésze, de a múzeumi állás mellett önállóan, illetve munkatársakkal közösen továbbra is végez műemléki kutatási feladatokat.

Feltárások vezetője volt a regéci és az egri várakban, valamint Eger belvárosában, részt vett a kishánai és a sátoraljaújhelyi várak ásataisain is. Jelenleg a tatai vár ásataisát vezeti. A hazai feltárásokon, műemléki kutatásokon kívül volt lehetősége németországi ásataisokon is részt venni.

Elsődleges kutatási tevékenységének számít a középkortól a 20. századig terjedő időszakból származó különböző típusú épületek (várak, kastélyok, templomok, városi házak és egyéb épületek, pl. tornacsarnok, városi palota, a népi építészet emlékei) építéstörténeti kutatása és ezek kutatásában való részvétel régészeti ásataisok és műemléki kutatások keretében, továbbá felújítási, állagvédelmi munkák felügyelete. A különböző beruházásokhoz (pl. közműépítéshez, ipari parki épület bővítéséhez) kapcsolódó régészeti megfigyelési és ásataisai munkákban való részvétel kevés alkalommal fordult elő.

A szakmai tevékenysége része még a különböző típusú régészeti, műemléki és népi építészet dokumentációs anyagok, valamint szakmai és ismeretterjesztő publikációk elkészítése, a szakmai és ismeretterjesztő előadások megtartása, feltárásokon csoportok vezetése is, mindez önállóan vagy munkatársakkal közösen.

VÁRAK RÉGÉSZETI KUTATÁSAI ÉS MŰEMLÉKI HELYREÁLLÍTÁSAI MAGYARORSZÁGON

AZ 1920-AS ÉS 1940-ES ÉVEK KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

Magyarországon az 1920-as – 1940-es évek közötti időszakban számos várban végeztek eltérő mértékű feltárásokat, illetve helyreállítási, állagvédelmi munkákat. Az előadás a műemléki gyűjteményi forrásanyag és a szakirodalom alapján a konferencia témájának megfelelően a nevezett időszakban az egri várban zajló feltárási, dokumentálási és helyreállítási munkákat középpontba állítva, valamint kitekintéssel néhány más vár példájára, tekinti át, milyen szakmai kapcsolatban álltak a feltárások, helyreállítások vezetői a Műemlékek Országos Bizottságával, milyen ügyekben és milyen eredménnyel egyeztettek a

tervezett vagy éppen folyamatban lévő feltárásokkal, helyreállításokkal kapcsolatban. Ebből láthatóan is az előadás forrásanyagát alapvetően a műemléki irattári anyag jelenti, de az előadáshoz felhasználásra kerülnek az akkori iratanyag mellett a rendelkezésre álló rajzi és fotótári gyűjteményi anyagok is, amelyek ugyancsak fontos információforrást jelentenek. Az előadás első lépése egy nagyobb léptékű, az előadásban említésre kerülő erősségeken kívül a többi várra is kiterjedő, további gyűjteményi források bevonásával írásban megjelentetni tervezett feldolgozásnak.